

Ceny energii: Komisja przedstawia zestaw narzędzi w odpowiedzi na obecną wyjątkową sytuację i jej skutki

Komisja przyjęła dziś [komunikat w sprawie cen energii](#), aby zaradzić skutkom wyjątkowego ogólnosiwiatowego wzrostu cen energii, który ma utrzymać się przez całą zimę, oraz wesprzeć osoby prywatne i przedsiębiorstwa w UE. W komunikacie opisano „zestaw narzędzi”, który UE i jej państwa członkowskie mogą wykorzystać, aby **zaradzić bezpośrednim skutkom obecnych wzrostów cen** i jeszcze bardziej **wzmocnić odporność na przyszłe wstrząsy**.

Krótkoterminowe środki krajowe obejmują wsparcie dochodów w sytuacji nadzwyczajnej udzielane gospodarstwom domowym, pomoc państwa dla przedsiębiorstw oraz ukierunkowane obniżki podatków. Komisja będzie również wspierać inwestycje w energię ze źródeł odnawialnych i efektywność energetyczną, zbada możliwości podjęcia działań w zakresie magazynowania energii i zakupu rezerw gazu oraz oceni obecną strukturę rynku energii elektrycznej.

Prezentując zestaw narzędzi, komisarz ds. energii Kadri **Simson** powiedziała: *Wzrost cen energii na świecie budzi poważne zaniepokojenie w UE. Wychodzimy teraz z pandemii i rozpoczynamy odbudowę naszych gospodarek, dlatego ważne jest, aby chronić odbiorców wrażliwych i wspierać europejskie przedsiębiorstwa. Komisja pomaga państwom członkowskim wdrożyć natychmiastowe środki ograniczające wpływ na gospodarstwa domowe i przedsiębiorstwa, jaki będzie miał wzrost cen energii tej zimy. Jednocześnie wskazujemy inne środki średnioterminowe mające na celu zapewnienie większej odporności i elastyczności naszego systemu energetycznego, aby przygotować go na zmienność, która może wystąpić w okresie transformacji. Obecna sytuacja jest wyjątkowa – wewnętrzny rynek energii służył nam dobrze przez ostatnie 20 lat. Musimy jednak mieć pewność, że w przyszłości będzie równie skuteczny w realizacji Europejskiego Zielonego Ładu, zwiększaniu niezależności energetycznej i osiągnięciu celów klimatycznych UE.*

Zestaw narzędzi obejmujący środki krótko- i średnioterminowe

Obecny gwałtowny wzrost cen wymaga **szybkiej i skoordynowanej reakcji**. Istniejące ramy prawne umożliwiają UE i jej państwom członkowskim podjęcie działań w celu ograniczenia bezpośredniego wpływu na sytuację konsumentów i przedsiębiorstw.

Priorytetowo należy traktować **ukierunkowane środki**, które mogą **szybko złagodzić skutki wzrostu cen dla szczególnie wrażliwych odbiorców i małych przedsiębiorstw**. Konieczne jest, aby środki te można było łatwo skorygować wiosną, gdy sytuacja ma się ustabilizować. Nie mogą one zakłócić długoterminowego procesu przechodzenia na czystsze źródła energii ani utrudnić inwestycji.

Natychmiastowe środki chroniące konsumentów i przedsiębiorstwa

- udzielanie konsumentom dotkniętym ubóstwem energetycznym wsparcia dochodów w sytuacji nadzwyczajnej, na przykład w postaci bonów lub przez opłacanie części rachunku za energię. W finansowaniu tego środka mogą pomóc dochody z EU ETS,
- zezwolenie na tymczasowe odroczenie płatności rachunków za energię,
- wprowadzenie środków chroniących przed odłączeniem od sieci,
- tymczasowe i ukierunkowane obniżenie stawek podatkowych dla gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji,
- udzielanie pomocy przedsiębiorstwom lub gałęziom przemysłu, zgodnie z unijnymi zasadami pomocy państwa,
- zwiększenie skuteczności prowadzonych na arenie międzynarodowej działań w zakresie energii, aby zapewnić przejrzystość, płynność i elastyczność rynków międzynarodowych,
- badanie potencjalnych zachowań antykonkurencyjnych na rynku energii i zwrócenie się do Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) o jeszcze dokładniejsze monitorowanie rozwoju sytuacji na rynku emisji dwutlenku węgla,
- ułatwienie szerszego dostępu do umów zakupu odnawialnej energii elektrycznej i wprowadzenie środków wspierających te umowy.

Przejsie na czystą energię jest najlepszym zabezpieczeniem przed wstrząsami cenowymi i należy je przyspieszyć. UE będzie dalej rozwijać efektywny system energetyczny o wysokim udziale energii ze źródeł odnawialnych. Tańsze odnawialne źródła energii (OZE) odgrywają wprawdzie coraz większą rolę w zasilaniu sieci elektroenergetycznej i wyznaczaniu poziomu cen, ale inne źródła energii, w tym gaz, są nadal potrzebne w okresach zwiększonego

zapotrzebowania. Obecna struktura rynku sprawia, że kiedy tylko do sieci trafia energia elektryczna produkowana z gazu, to obowiązującą cenę wyznacza właśnie gaz. Wynika to z faktu, że wszyscy producenci otrzymują tę samą cenę za ten sam produkt – czyli energię elektryczną – w momencie wprowadzenia go do sieci. Panuje powszechna zgoda co do tego, że obecny system cen krańcowych jest najbardziej efektywny, ale warto jest przeprowadzić bardziej szczegółową analizę. Kryzys zwrócił również uwagę na znaczenie magazynowania dla funkcjonowania rynku gazu w UE. **Zdolność magazynowania, którą dysponuje obecnie UE, pokrywa ponad 20 proc. jej rocznego zużycia gazu**, jednak nie wszystkie państwa członkowskie mają instalacje do magazynowania gazu, a sposób wykorzystywania tych instalacji i obowiązki dotyczące ich utrzymywania różnią się.

Środki średnioterminowe na rzecz zdekarbonizowanego i odpornego systemu energetycznego

- spotęgowanie inwestycji w OZE, renowacje i efektywność energetyczną oraz przyspieszenie aukcji energii ze źródeł odnawialnych i procedur wydawania koncesji na wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych,
- rozwijanie zdolności magazynowania energii, w tym baterii, akumulatorów i magazynów wodorowych, aby wesprzeć rosnącą rolę OZE,
- zwrócenie się do europejskich organów regulacji energetyki (ACER) o zbadanie zalet i wad dotychczasowej struktury rynku energii elektrycznej oraz, w stosownych przypadkach, o zaproponowanie Komisji zaleceń,
- rozważenie przeglądu rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa dostaw w celu zapewnienia lepszego wykorzystania i funkcjonowania instalacji magazynowania gazu w Europie,
- zbadanie potencjalnych korzyści płynących ze wspólnego udzielania zamówień na zapasy gazu przez państwa członkowskie, na zasadzie dobrowolności,
- ustanowienie nowych transgranicznych grup regionalnych ds. ryzyka gazowego w celu analizowania ryzyka i doradzania państwom członkowskim w zakresie krajowych planów działań zapobiegawczych i planów na wypadek sytuacji nadzwyczajnej;
- zwiększenie roli konsumentów na rynku energii poprzez zachęcanie ich do wyboru i zmiany dostawców, wytwarzania własnej energii elektrycznej i przyłączania się do społeczności energetycznych.

Środki wchodzące w skład zestawu narzędzi pomogą odpowiednio szybko zareagować na obecne skoki cen energii spowodowane wyjątkową sytuacją panującą na świecie. Wniosą one również **wkład w przystępną cenowo, sprawiedliwą i zrównoważoną transformację energetyczną dla Europy** oraz w **większą niezależność energetyczną**. Inwestycje w energię odnawialną i efektywność energetyczną nie tylko zmniejszą zależność od importowanych paliw kopalnych, ale sprawią również, że hurtowe ceny energii będą bardziej przystępne i odporne na globalne ograniczenia podaży. Przejście na czystą energię jest najlepszym zabezpieczeniem przed podobnymi wstrząsami cenowymi w przyszłości i należy je przyspieszyć, również dla dobra klimatu.

Kontekst

UE, podobnie jak wiele innych regionów świata, doświadcza obecnie gwałtownego wzrostu cen energii. Jego główną przyczyną jest zwiększenie globalnego popytu na energię, w szczególności gaz, w związku z rosnącą dynamiką ożywienia gospodarczego po szczytowym okresie pandemii COVID-19. Cena emisji dwutlenku węgla w UE również wzrosła skokowo w 2021 r., ale w mniejszym stopniu niż ceny gazu. Wpływ wzrostu ceny gazu na cenę energii elektrycznej jest dziesięciokrotnie większy niż wpływ wzrostu ceny emisji dwutlenku węgla.

Komisja przeprowadziła szerokie konsultacje w sprawie właściwej reakcji na obecną sytuację i uczestniczyła w dyskusjach na ten temat z udziałem posłów do Parlamentu Europejskiego i ministrów w Radzie Unii Europejskiej; zasięgnęła także opinii przedstawicieli przemysłu i międzynarodowych dostawców energii. Kilka państw członkowskich zapowiedziało już środki krajowe mające na celu złagodzenie wzrostu cen, ale inne państwa czekają na wskazówki Komisji w sprawie kroków, które można podjąć. Niektórzy partnerzy międzynarodowi wspomnieli już, że planują zwiększyć dostawy energii do Europy.

Przedstawiony dziś zestaw narzędzi umożliwi skoordynowaną reakcję w celu ochrony osób najbardziej zagrożonych. Został on starannie opracowany, tak aby w krótkim okresie zmniejszyć koszty energii ponoszone przez gospodarstwa domowe i przedsiębiorstwa, bez szkody dla unijnego wewnętrznego rynku energii ani zielonej transformacji w perspektywie średnioterminowej.

Dalsze kroki

Komisarz Kadri **Simson** przedstawi komunikat i zestaw narzędzi posłom do Parlamentu Europejskiego w czwartek 14 października, a ministrom ds. energii – w dniu 18 października. Przywódcy europejscy omówią następnie ceny energii na najbliższym posiedzeniu Rady Europejskiej w dniach 21–22 października. Niniejszy komunikat stanowi wkład Komisji w debatę prowadzoną przez decydentów politycznych UE. Komisja będzie kontynuować wymianę poglądów na ten ważny temat z administracjami krajowymi, sektorem przemysłowym, grupami konsumentów i partnerami międzynarodowymi oraz jest gotowa odpowiadać na wszelkie dodatkowe wnioski państw członkowskich.

Dodatkowe informacje

[Komunikat w sprawie cen energii](#)

[Pytania i odpowiedzi dotyczące komunikatu w sprawie cen energii](#)

[Nota informacyjna „Unijny rynek energii a ceny energii”](#)

[Nota informacyjna dotycząca zestawu narzędzi](#)

[Strona internetowa dotycząca cen energii w UE](#)

Ceny energii [Pobierz \(54.555 kB - PDF\)](#)

Komunikat z dn. 13 października 2021 r.